

Checklista - Undersökning om betydande miljöpåverkan

Undersökning om behovet av miljöbedömning

Enligt bestämmelser i miljöbalken och plan- och bygglagen ska en plan eller ett program som antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP) genomgå en strategisk miljöbedömning. För att kommunen ska kunna göra ett ställningstagande om planen eller programmet medför en betydande miljöpåverkan eller inte genomförs en undersökning som identifierar omständigheterna som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Begrepp:

Strategisk miljöbedömning	Den process där kommunen identifierar, beskriver och bedömer vilka miljöeffekter en plan eller program kan komma att få.
Miljökonsekvensbeskrivning	Ett dokument där kommunen skriftligt redovisar sin bedömning av planen eller programmets miljökonsekvenser.
Undersökning	Undersökningen ska komma fram till om ett förslag till en plan eller ett program medför betydande miljöpåverkan eller inte.

Lagstiftningen (Miljöbedömningsförordningen SFS 2017:966 och miljöbalkens 6 kap) är det som avgör om en detaljplan har betydande miljöpåverkan, det är dels en avvägning av de sammantagna inverkanse faktorerna samt lokala förutsättningar som spelar in i bedömningen.

Visar undersökningen på att detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska ställningstagandet och skälen för bedömningen redovisas i planbeskrivningen. Om det visar sig att planen medför en betydande miljöpåverkan ska den miljöbedömas.

Bedömd miljöpåverkan (enligt MB 6 kap 7 §) ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en BMP och ska göras tillgängligt för **allmänheten**. Beslutet om BMP tas i utskottet för samhällsbyggnad i samband med att detaljplanen beslutas om att gå ut på granskning.

Planens/Programmets syfte

Detaljplanens syfte är att göra befintlig användning planenlig och möjliggöra för nya bostäder och centrumverksamhet. Syftet är också att skydda och bevara den befintliga kulturmiljön som har höga kulturvärden.

Områdesbeskrivning

Planområdet är cirka 0,09 hektar stort och beläget i centrala Noret, Leksand. I väster avgränsas planområdet av Leksands kulturhus på fastigheten Udden 6 och i öster av bostadsbebyggelse samt lokaler på Udden 1. I norr angränsar området till Kyrkallén och Norsgatan. Söder om planområdet finns en grönta med trädgård som tillhör Udden 6. Nedanför gröntan sträcker sig en brant slänt som sluttar ner mot Österdalälven.

I den norra delen av planområdet ligger Hemslöjden, en byggnad bestående av två sammanlänkande huskroppar förskjutna i förhållande till varandra. Byggnaden används bland annat för utställningar och kurser inom hemslöjdsföreningens verksamhet. Den västra byggnadskroppen innehåller en butik och den östra tre bostäder. Innergården utgörs av en grusad parkeringsyta omgiven av två komplementbyggnader, en förrådsbyggnad i söder och ett fristående miljörum i öster.

Figur 1. Ortofoto som visar planområdets geografiska läge. Källa: Leksands kommun.

Planens/Programmets tänkbara konsekvenser

Detaljplanens påverkan på riksintressena friluftsliv och rörligt friluftsliv antas vara obetydlig eftersom området saknar värden för friluftslivet. Området nyttjas inte av allmänheten och är redan i anspråk taget för bebyggelse.

Detaljplanen bedöms inte påverka platsens kulturvärden eller det samlade intrycket av kulturmiljön negativt. Påverkan på kulturmiljön antas bli något positiv då en kulturhistoriskt värdefull byggnad får ett högre bevarandeskydd än tidigare.

Detaljplanens påverkan på miljön i övrigt antas vara obetydlig på grund av att området redan är i anspråk taget, till större del hårdgjort och begränsningar i planen minimerar ytterligare markanspråk.

Slutsats och ställningstagande

Den samlade bedömningen av undersökningen är att detaljplanen inte innebär en betydande miljöpåverkan. Strategisk miljöbedömning bedöms inte vara nödvändig.

Checklistan

Kommunens checklista nedan utgör grunden i undersökningen. Checklistan är ett underlag för en samlad bedömning av den effekt som detaljplanens genomförande bedöms medföra på miljön. Med miljöeffekter (enligt MB 6 kap 2§) menas exempelvis effekter på befolkning och dess hälsa, skyddade växt- och djurarter, biologisk mångfald, mark, jord, vatten, landskap, klimat, bebyggelse, kulturmiljö, hushållning med mark och vatten, samt hushållning med råvaror och energi. Bedömningen ska också visa om lokaliseringen är lämplig med hänsyn till faktorerna i omgivningen. Då bedömningarna görs i ett tidigt skede i planarbetet kan de under planarbetets gång komma att ändras, i och med att ny kunskap kan tillkomma.

Undersökning: Undersökning för detaljplan Udden 5.

PLATSEN	KOMMENTAR
Nuvarande markanvändning	Fastigheten är planlagd för kulturella ändamål på kvartersmark. Byggnaden i norr inrymmer tre lägenheter.
Planerad markanvändning	Bostäder och centrumverksamhet.

Särskilda bestämmelser			
4 kap 35 § PBL.	Undantag från miljöbedömning. En särskild MKB för detaljplaner med standardförfarande behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedannämnda ärenden, och MKB:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig.	Undantag	
		Ja	Nej

2 § miljö- bedömnings- förrordningen	Krav på strategisk miljöbedömning: En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.	Krav	
		Ja	Nej
7 kap 27 & 28 a §§ MB	Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd?		X
	Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett <i>betydande sätt</i> kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd?		X
Kommentar			
5 kap 7 a § PBL	Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap 6 § MB (A-eller B-verksamhet)?		X
Kommentar			
6 kap 3 § MB	Undantag från miljöbedömning: Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.	Undantag	
		Ja	Nej
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret?		X
	Syftar detaljplanen endast till att tjäna räddningstjänsten?		X
Kommentar			

1. Beskrivning av planen	
1.1 I vilken utsträckning möjliggörs verksamheter och åtgärder, utifrån lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden? (ju mer flexibel planen är, desto mer möjliggörs)	
Kommentar	Detaljplanen möjliggör för användningarna B-bostäder och C-centrum. Användningarna bedöms lämpliga eftersom det finns en funktionsblandning av bostäder och verksamheter i området. Befintlig byggnad i norr har ett särskilt kulturvärde och ska bevaras. I detaljplanen säkras bevarandet av byggnadens kulturmiljövärden. I detaljplanen medges en byggrätt som lokaliseras i läget för befintlig bebyggelse. Prick- och korsmark begränsar ytterligare markanspråk.
1.2 I vilken utsträckning har detaljplanen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer och program medför, t.ex. vägplaner?	
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte ha betydelse för miljöeffekter som genomförandet av andra planer och program medför. Detaljplanen är förenlig med översiktsplan, 2014 och förslag till ny översiktsplan.
1.3 I vilken utsträckning har planen betydelse för hållbar utveckling eller integrering av miljöaspekter i övrigt?	
Kommentar	Detaljplanen möjliggör för bostäder och verksamheter inom centrala Leksand vilket bidrar till en levande tätort. I tätorten finns tillgång till infrastruktur och service i närområdet vilket främjar en hållbar utveckling. I detaljplanen tas det hänsyn till områdets kulturhistoriska värden. Ny bebyggelse ska utformas omsorgsfullt och med hänsyn till områdets karaktär och kulturvärden. I detaljplanen skyddas även en befintlig byggnads kulturmiljövärden. Byggnaden får därmed ett starkare bevarandeskydd än tidigare. Planens integrering av miljöaspekter är begränsad. Det finns begränsat med öppna ytor inom planområdet och större delen av marken är hårdgjord. En dagvattenutredning utreder möjligheten till fördröjning och rening av dagvatten innan vidare avledning mot Österdalälven.
1.4 Finns det risk att miljökvalitetsnormer överskrids eller svårigheter att följa miljölagstiftningen?	
Kommentar	Nej, det finns ingen risk att miljökvalitetsnormer överskrids eller att det blir svårigheter att följa miljölagstiftningen.

1.5 Finns det miljöproblem i eller i anslutning till planområdet? Finns det risk att de påverkas av planen?	
Kommentar	Nej, det finns inga kända miljöproblem i eller i anslutning till planområdet.

KATEGORIER	+ 0 - Här antyds om påverkan är positiv, obetydlig eller negativ för aktuell aspekt	KOMMENTAR
BESKRIVNING AV OMRÅDET		
2. Kulturvärden	X	Planområdet omfattas av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § miljöbalken och är utpekat i kommunens kulturmiljöprogram som en särskilt värdefull kulturmiljö. Värdena är kopplade till byggnadernas exteriöra gestaltning. I läget för befintlig bebyggelse medges en byggrätt för bostäder. Byggnaden i norr är särskilt värdefull och ska bevaras. Byggnaden i söder hade tidigare funktionen som vävstuga men användningen har upphört och kopplingen till platsens kulturhistoriska sammanhang anses inte vara lika tydlig idag. Därför är bedömningen att byggnaden kan ersättas med en ny byggnad med anpassad utformning. Ny bebyggelse ska utformas med hänsyn till områdets kulturvärden och befintlig karaktär. Bedömningen är att helhetsintrycket av kulturmiljön inte påverkas negativt. Kulturvärdena värnas genom att befintlig byggnad får ett högre bevarandeskydd än tidigare. Påverkan på kulturmiljön bedöms därmed bli något positiv.
3. Naturvärden	X	Det finns inga kända naturvärden inom planområdet. Större delen av marken är hårdgjord och ingen/begränsad yta planeras ianspråkta för ny bebyggelse.

4. Sociala värden		X	Planområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalken 3 kap 6 §. Riksintresset omfattar stora delar av Siljanskommunerna. Planområdet innefattar även riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap 2 § miljöbalken, som bland annat påverkar omkringliggande öar och strandområden runt Siljan och Orsasjön. Riksintressena bedöms inte påverkas då området inte nyttjas av allmänheten och redan är ianspråktaget för bebyggelse. Tillräcklig friyta i form av lekplats och grönområde lämplig för lek och utevistelse finns i anslutning till planområdet. Ny detaljplan innebär ändrad användning från Kulturellt ändamål till Bostäder och Centrum vilket medger ett bredare användningsområde än tidigare detaljplan.
5. Hushållning med resurser och materiella värden		X	Detaljplanen bedöms inte påverka hushållning med resurser och materiella värden.
6. Risker för människors hälsa eller för miljö		X	Bedömningen är att detaljplanen inte innebär några risker för människors hälsa eller för miljö. Slänten utanför planområdet, mot Österdalälven, och närliggande område (ca 5 m) kan i nuläget inte klassas som tillfredsställande stabil. Detaljplanen utgår från en geoteknisk utredning för att säkerställa att det inte innebär någon risk inom planområdet.

7. Miljöeffekter
7.1 Miljöeffekternas omfattning
Miljöeffekternas omfattning bedöms vara begränsade. Ingen eller begränsad mark tas i anspråk. Vissa mindre miljöeffekter kan uppstå i samband med genomförandet i byggskedet.
7.2 Kan miljöeffekterna vara gränsöverskridande?
Nej.
7.3 Kan de sannolika miljöeffekterna avhjälpas?
Ej aktuellt.

Sammanvägd bedömning					
Särskilda bestämmelser			Ja	Nej	
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?				X	
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?				X	
Betydande miljöpåverkan			Betydande MP	Viss MP	Ingen MP
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på kulturvärden?					X
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på naturvärden?					X
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på sociala värden?					X
Vilken miljöpåverkan kan planen antas medföra på materiella värden?					X
Hälsa och miljö			Ja	Nej	
Kan planen antas medföra betydande risker för människors hälsa eller miljön?				X	
Motiverat ställningstagande					
	Planområdet omfattas av riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalken 3 kap 6 § och riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2 § miljöbalken. Detaljplanens påverkan på friluftsliv och rörligt friluftsliv antas vara obetydlig på grund av att området saknar värden för friluftslivet. Området nyttjas inte av allmänheten och är redan ianspråktaget för bebyggelse. Planområdet omfattas även av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap 6 § och ligger i en kulturhistoriskt värdefull miljö. I detaljplanen säkras bevarandet av en befintlig byggnads kulturhistoriska värden vilket ger en positiv påverkan. Ny bebyggelse ska utformas omsorgsfullt och anpassas till befintlig karaktär och kulturvärden. Detaljplanen bedöms inte påverka platsens kulturvärden eller det samlade intrycket av kulturmiljön negativt. Detaljplanens påverkan på miljön i övrigt antas vara obetydlig på grund av att området redan är ianspråktaget, till större del hårdgjort och begränsningar i planen minimerar ytterligare markanspråk. Den samlade bedömningen av undersökningen är att detaljplanen inte innebär en betydande miljöpåverkan. Strategisk miljöbedömning bedöms inte vara nödvändig.				

Checklista utförd av: Matilda Lundh Berg

Datum: 2025-09-02

Beslut angående

Strategisk miljöbedömning behöver göras

☐

Strategisk miljöbedömning behöver ej göras

☒

Beslutande: Utskottet för samhällsbyggnad

Bilaga – Definitioner och checklista

Bilagan innefattar de lagar och frågeställningar som beaktas i de olika delarna för undersökningen om betydande miljöpåverkan.

1. Beskrivning av planen

1.1

Ju mer flexibel en detaljplan är desto större blir utrymmet i efterkommande tillståndsprövning och tvärtom.

- ❖ Vilken eller vilka användningar möjliggör detaljplanen?
- ❖ Vilka typer av verksamheter eller åtgärder möjliggör detaljplanen?
- ❖ Hur kan det som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet? T.ex. hur en bullerkälla ska placeras i förhållande till omgivande bebyggelse.
- ❖ Hur stor byggrätt för de verksamheter eller åtgärder som planen möjliggör medger planen?
- ❖ Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?

1.2

Om detaljplanen i hög grad inverkar på en annan plan eller ett annat program kan den indirekt leda till större miljöpåverkan än det som följer av genomförandet av enbart den aktuella planen. Den kan till exempel begränsa möjligheterna att minska miljöeffekter i efterföljande planer.

- ❖ Påverkar detaljplanen genomförandet av andra planer eller program?
- ❖ Om ja, påverkar detaljplanen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?
- ❖ Stämmer detaljplanen med översiktsplanen?

1.3

- ❖ Kommer detaljplanen främja en hållbar utveckling? Hur?
- ❖ Har detaljplanen tagit hänsyn till miljöaspekter? Hur? Begreppet miljöaspekter ska tolkas brett och kan innebära till exempel människors hälsa, biologisk mångfald och kulturmiljö. Med integrering avses att detaljplanen tar hänsyn till miljöaspekter, som till exempel ekosystemtjänster.

1.4

- ❖ Kan detaljplanen innebära att en miljö kvalitetsnorm inte följs?
 - Vatten
 - Luft
 - Buller (avser kommuner med fler än 100 000 invånare)

1.5

- ❖ Vilka miljöproblem finns inom eller i anslutning till detaljplaneområdet?
- ❖ Hur påverkar detaljplanen miljöproblemen? Positivt eller negativt? Varför?

2. Kulturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Världsarv
- ❖ Riksintresse kulturmiljövården enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (forn- eller kulturlämningar) enligt 2 kap KML
- ❖ Statliga byggnadsminnen enligt 3 kap KML
- ❖ Kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap KML
- ❖ Kulturresevat enligt 7 kap 9 § MB
- ❖ Landskapsbildsskyddsområde
- ❖ Biologiskt kulturarv
- ❖ Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse (landskapsbild)
- ❖ Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer
- ❖ Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader
- ❖ Immateriella företeelser (t.ex. Ortsnamn eller berättelser som är knutna till platser)
- ❖ Kulturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet

3. Naturvärden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Nationalpark enl. 7 kap 2 § MB
- ❖ Biosfärsområde
- ❖ Natura 2000 enl. 7 kap 27 § MB
- ❖ Riksintresse för naturvården enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Naturresevat enl. 7 kap 4 § MB
- ❖ Biotopskyddsområde enl. 7 kap 11 MB
- ❖ Generellt biotopskydd enl. 7 kap 11 § MB
- ❖ Djur- och växtskyddsområde enl. 7 kap 12 §
- ❖ Strandskyddsområde enl. 7 kap 13-18 §§ MB
- ❖ Stora opåverkade områden enl. 3 kap 2 § MB
- ❖ Ekologiskt känsliga områden enl. 3 kap 3 § MB
- ❖ Naturvårdsområde enl. 7 kap 4 § MB
- ❖ Naturminne enl. 7 kap 10 §
- ❖ Naturvårdsavtal enl. 7 kap 3 § JB
- ❖ Området finns med i Naturvårdsplan för Kopparbergs län, övrigt område för naturvården
- ❖ Områden enl. Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde
- ❖ Område enl. Naturvårdsverkets myrskyddsplan
- ❖ Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen.
- ❖ Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag
- ❖ Viktiga spridningssamband mellan förekommande naturtyper
- ❖ Värdefulla fågelarter (I Sverige regelbundet förekommande fågelarter (från bilaga 1 i Fågeldirektivet) för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas)
- ❖ Värdefulla växt-, djur- eller svamparter (Lista över arter i habitatdirektivets bilaga 2 som förekommer i Sverige: Arter & naturtyper i Habitatdirektivet – Bevarandestatus i Sverige)
- ❖ Fridlysta växt-, djur- eller svamparter
- ❖ Naturvärden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- ❖ Naturvärden kända av länsstyrelsen
- ❖ Hotade arter – Artprotalen och kolla även Naturvårdsarter i Dalarna

4. Sociala värden – checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB
- ❖ Riksintresse för friluftslivet enl. 3 kap 6 § MB
- ❖ Parker och andra grönområden inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse (tätorts- eller bostadsnära natur) enl. 2 kap 7 § PBL
- ❖ Platser för lek, motion och annan utevistelse, enl. 2 kap 7 § PBL, t.ex. skidbackar, lekplatser, ridstigar, cykelleder, skidspår, vandringsled, jakt, fiske, orientering, skolskog, skogsmulle, scoutverksamhet, klättring eller badplatser
- ❖ Planerad, tillräckligt stor friyta för som är lämplig för lek och annan utevistelse
- ❖ Besöksmål
- ❖ Mötesplatser i den offentliga miljön
- ❖ Sociala värden som uppmärksammas av brukare eller allmänhet
- ❖ Landskapsbild och stadsbild

5. Materiella värden- checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Naturresurser:
 - Skog för skogsbruk enl. 3 kap 4 § MB
 - Fiske, vilt och odling
 - Riksintresse för fyndigheter av ämne eller mineral enl. 3 kap 7 § MB
 - Övriga mineraler, bergarter, eller jordarter eller övriga geologiska resurser, t.ex. naturgrus
 - Vattenskyddsområde enl. 7 kap 21-22 §§ MB
 - Övriga färskvatten, t.ex. grusås eller ytvattenuttag
 - Jordbruksmark enl. 3 kap 4 § MB
 - Åkermark
 - Ängs- och betesmark
- ❖ Övriga materiella värden:
 - Riksintresse för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering enl. 3 kap 8 § MB
 - Anläggning för rekreation, idrott, friluftsliv eller turism
 - Anläggning för energiförsörjning, t.ex. elnät, transformator- och kopplingsstationer, ledningsnät för fjärrvärme, drivmedelsstation
 - Anläggning för hälso- och sjukvård
 - Anläggning för IT eller telefoni
 - Anläggning för VA eller dagvatten, t.ex. reningsverk, vattenverk, pumpstation, ledningsnät
 - Anläggning för renhållning, t.ex. deponi, ÅVC, ÅVS
 - Anläggning för transport, t.ex. väg, järnväg, resecentrum, flygplats, flygfält, bro, hamn

6. Risker för människors hälsa eller miljön- checklista, faktorer att beskriva och värdera i mån av förekomst

- ❖ Riksidrottsintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § MB
- ❖ Risk för extrema väderhändelser, t.ex. översvämning, ras, skred, torka, värmebölja, lavin
- ❖ Risk för olyckor, t.ex. farlig anläggning, transport av farligt gods, brand, trafikolycka
- ❖ Risk att verksamhet medför störning för omgivningen, t.ex. buller, vibrationer, utsläpp, ljus, lukt, damm, partiklar, utsläpp till vatten, markföroreningar
- ❖ Förekomst av radon, strålning från kraftledning

7. Miljöeffekter

7.1 Frågeställning: Hur stora blir miljöeffekterna om detaljplanen genomförs?

7.2 Frågeställning: Har miljöeffekterna som beror på detaljplanen påverkan på andra länder?
På vilket sätt?

7.3 Frågeställning: Är det möjligt att avhjälpa de sannolika, negativa miljöeffekterna?